

مرمت و میراث فرهنگی

گاهنامه علمی - دانشجویی شماره ۱ - پاییز ۱۳۹۳

مطالب این شماره:

- رشته ی حفاظت و مرمت آثار تاریخی

- میزان نزول پایداری کاغذ: ارزش پیشگویانه ی آزمون های پیرسازی مصنوعی

- مصاحبه با مهندس غلامرضا یزدانی رئیس موزه ی آذربایجان تبریز

- معرفی منابع اینترنتی در حوزه ی مرمت و میراث فرهنگی

- پایان نامه های کارشناسی مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

انجمن علمی

مرمت و میراث فرهنگی

گامنامه علمی - دانشجویی شماره ۱ - پاییز ۱۳۹۳

مطالب این شماره:

رشته ی حفاظت و مرمت آثار تاریخی
/صفحه ۱

میزان نزول پایداری کاغذ:

ارزش پیشگویانه ی آزمون های پیرسازی مصنوعی
هنک ج. پرک
برگردان به فارسی: تینا طینتی/صفحه ۴

مصاحبه با مهندس غلامرضا یزدانی
رئیس موزه ی آذربایجان تبریز
رامین طالعی/صفحه ۵

معرفی منابع اینترنتی
در حوزه ی مرمت و میراث فرهنگی
بهروز جلوداریان بیدگلی/صفحه ۸

پایان نامه های کارشناسی مرمت آثار تاریخی
دانشگاه هنر اسلامی تبریز
/صفحه ۱۱

صاحب امتیاز: انجمن علمی دانشجویی دانشکده مرمت

آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

مدیر مسئول: رامین طالعی

سردبیر: امیر ثناجو

گرافیک: بهروز جلوداریان بیدگلی، شاهین حسن زاده

لوگو: فرناز فلاحی

با سپاس از:

دکتر مسعود باقرزاده کثیری (مدیر گروه سابق مرمت آثار تاریخی)

مهندس محسن چاره ساز (عضو هیئت علمی مرمت آثار تاریخی)

علی رضا شارقه محمدی (مسئول دفتر مرمت آثار تاریخی)

مهدی قربانی (مدیر سابق انجمن علمی)

همچنین:

دکتر فرزین حق پرست (رئیس میراث فرهنگی استان)

مهندس حسین اسماعیلی (رئیس امور موزه های استان)

مهندس غلامرضا یزدانی (رئیس موزه آذربایجان) و همکارانشان

و

دکتر وحید عسگرپور (مدیر گروه مرمت آثار تاریخی)

آدرس: تبریز - چهارراه حکیم نظامی - دانشگاه هنر اسلامی

تبریز - دفتر امور فرهنگی - تلفن ۰۴۱۳۵۴۱۹۹۷۱

رایانامه مدیر مسئول: ramin_t_geom@yahoo.com

وب سایت: <http://R-CH.IR>

تصویر استفاده شده برای روی جلد مربوط به مرحله ای از مرمت نقاشی روی کرباس است که دانشجویان در ترم چهارم آن را فرا می گیرند.

وزارت فرهنگ و میراث فرهنگی

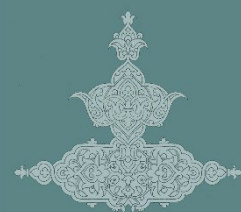
انجمن علمی مرمت و میراث فرهنگی

دانشگاه هنر اسلامی تبریز

شماره ۱۳۷۸

چند کلمه ای از مدیر مسئول

بطور کلی برای بیان تاریخچه‌ی مرمت نمی‌توان نقطه مشخصی معرفی کرد، چرا که تعمیر و مرمت و بازسازی آثار موضوعی است که در زمان‌ها و مکان‌های مختلف وجود داشته و سایر اقوام به خاطر رفع نیازهای زندگی روزمره خویش این ابتکار را به شیوه‌های گوناگون انجام می‌داده‌اند. قدمت این عمل برابر است با قدمت انسان ابزار ساز؛ یعنی آن زمان که انسان اولیه ساخت ابزار مفید از مواد پیرامونش را فراگرفت به طور طبیعی مجبور شد که روش تعمیر اشیای فرسوده یا شکسته را نیز بیاموزد.

موضوع مرمت، براساس اینکه چگونه با حفظ ارزش‌های خاص و اصالت تاریخی-فرهنگی یک اثر می‌توان بازسازی‌های لازم را بر آن اعمال نمود جنبه‌ی علمی و تکنیکی به خود گرفت و این موضوع سابقه‌ی زیادی ندارد یعنی مرمت به معنای امروزی و در غالب علمی خود از زمانی مطرح شد که موزه و موزه داری در ارائه و تشکیل مجموعه‌های تاریخی-فرهنگی آثار مورد توجه قرار گرفتند در واقع از قرن ۱۹ میلادی که منجر به تدوین آیین‌نامه‌های حفاظتی و مرمتی شد اما در بسیاری از موارد بحث مرمت در چهارچوب ابنیه و معماری بود. فعالیت‌های علمی در حوزه حفاظت و مرمت آثار و اشیاء منقول نیز مصادف بود با شروع کار باستان‌شناسی علمی در قرن ۱۹ میلادی و قطعنامه‌هایی مانند آیین‌نامه آتن (۱۹۳۱) قطعنامه ونیز (۱۹۶۴) منشور آتن (۱۹۹۳) و قطعنامه‌ها و کنوانسیون‌های داخلی هر کشور از آن پس تنظیم و مطرح گردید.

هر چند نشریه‌ی قبلی که پیش شماره بود و به همت اساتید محترم و دوستان دانشجو زیر چاپ رفت؛ نخستین گامی بود تا بتوانیم به هدفی که می‌خواهیم برسیم البته این همان چیزی نیست که باید باشد، نباید فراموش کنیم که در حال حاضر به شماره یک رسیده‌ایم و تا شماره‌های بعدی راه درازی در پیش است تمام سعی ما در این شماره نخست این است که شناخت کلی از مرمت را به شما عزیزان ارائه نمائیم تا با حوزه‌ی مرمتی خود آشنایی پیدا کرده و به مفهوم مرمت برسیم در این شماره نهایت سعی و تلاش گردیده تا گستره‌ی شناختی و مفهومی از رشته‌ای که در آن تحصیل می‌نماییم پیدا کنیم؛ قصد داریم به حمد الهی در شماره‌های بعدی از مقالات تخصصی مرمتی و مسایلی که کمتر در ایران به آنها پرداخته می‌شود را بیان کنیم البته در این راستا به همکاری تک تک شما عزیزان نیازمندیم تا شماره‌های بعدی بهتر و در شأن خودمان زیر چاپ بفرستیم تا هم اسم خود و هم اسم دانشگاه هنر اسلامی تبریز را در حوزه‌ی جمیع مرمتگران و اندیشمندان به نحو مناسبی جلوه دهیم.

در آخر سپاسگذارم از تمامی کسانی که با "مرمت و میراث فرهنگی" بودند و یاری رساندند، و همینطور از کسانی که حاصل تحقیقات و زحماتشان را برای چاپ در نشریه به ما سپردند.

رامین طالعی

رشته‌ی حفاظت و مرمت آثار تاریخی

هدف :

با توجه به این که کشور ما دارای آثار فرهنگی-هنری زیادی از دوره‌های مختلف تاریخی است؛ حفظ و صیانت از این میراث به جای مانده که بیانگر هویت و شخصیت تاریخی و اسلامیان است، به متخصصان هنرمندی نیاز دارد که علاوه بر شناخت جنبه‌های هنری، آشنایی کافی نیز با ساختار و مواد تشکیل دهنده این آثار و کنش و واکنش آن داشته باشند. از آنجایی که این آثار از نظر جنس دارای تنوع هستند، لذا متخصصان زیادی می‌توانند بسته به علاقه خود در این رشته فعالیت کنند.

با گسترش فعالیتهای باستان‌شناسی در کشور از یک طرف و رشد کتابخانه‌ها و موزه‌ها و گالریها از طرف دیگر، نیاز به فارغ‌التحصیلان این رشته هر روز بیشتر احساس می‌شود، به طوری که بیشتر مراکز یاد شده اقدام به تاسیس بخشهای مرمتی و حفاظتی جهت حفظ و نگهداری این آثار نموده‌اند. اگرچه این رشته در ایران نوپاست و چندان در جامعه شناخته شده نیست، لیکن مجموعه مطالب فوق و نیز جذب سریع فارغ‌التحصیلان این رشته در مراکز فرهنگی کشور همچون موزه‌ها، گالریها، کتابخانه‌ها، شرکتهای خصوصی و ... اهمیت و نیاز خاص به متخصصان این رشته را نشان می‌دهد.

آینده شغلی، بازار کار، درآمد:

کلیه طرحهای فوق می‌توانند در قالب کار دولتی و یا خصوصی در مراکزی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم دست‌اندرکار حفظ و نگهداری این آثار هستند اجرا گردند، همچون موزه‌ها، گالریها، سازمان میراث فرهنگی کشور، کتابخانه‌های دولتی، سازمانهایی که مسوولیت نگهداری از

اسناد را به عهده دارند (مثل سازمان اسناد ملی ایران و سازمان اسناد و مدارک انقلاب اسلامی و ...) ، کتابخانه‌ها، موزه‌های خصوصی، شرکتهای خصوصی و

همان‌طور که اشاره شد، فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند پس از اتمام دوره مسوولیت‌های متفاوتی نظیر: اجرا، نظارت، طراحی پروژه، مدیریت و برنامه‌ریزی طرحهای مختلف مرمتی و حفاظتی را به عهده گیرند؛ به عنوان مثال، مراحل مختلف طرحهای مرمتی و حفاظتی آثار سفالی، سنگی، شیشه‌ای، فلزی، چوبی، پارچه‌ای، کاغذی، نقاشی، فرش، عاج و استخوان و تزئینات وابسته به معماری نظیر: کاشی‌کاری، مقرنس‌کاری، آینه‌کاری، گچ‌بری، گره‌چینی و ... از آن موارد است.

توانایی‌های مورد نیاز و قابل توصیه:

برای ادامه تحصیل در این رشته با توجه به تنوع و گستردگی درسهای آن، داوطلب باید از توان و دانش کافی در زمینه‌هایی همچون: طراحی، رسم فنی، شیمی، آشنایی با شکلها و حجمها، خواص مواد، فیزیک و ریاضی و تاریخ هنر ایران و جهان برخوردار باشد؛ همچنین توان جسمی و قدرت تجزیه و تحلیل آثار هنری، قدرت تجسم، دقت و صبر و شکیبایی کافی را در مسائل داشته باشد. باید به این نکته توجه نمود که کار مرمت همواره در ارتباط با باستان‌شناسان، موزه‌ها، مراکز اسناد و کتابخانه‌هاست و محل اجرای طرحها نیز بستگی به این ارتباط دارد.

فرهنگ، تمدن و هنرهای مختلف ایران و جهان آشنا می‌شود. ۶ واحد دیگر از این درسها در زمینه قوانین و تشکیلات مرمت و مبنای نظری آن و ۴ واحد دیگر در زمینه روشهای موزه‌داری و نحوه ارائه اشیاء در موزه می‌باشد.

این درسها که بسیاری از آنها به یکدیگر وابسته‌اند و یکی پیش‌نیاز دیگری است در طول نیمسالهای مختلف تحصیلی به دانشجویان ارائه می‌گردد. ۸ واحد از این درسها در زمینه آسیب‌شناسی آثار و ۱۵ واحد دیگر در زمینه روشهای مختلف مرمتی آثار با ساختار گوناگون است که به صورت عملی تدریس می‌شود. ۱۵ واحد دیگر این درسها نیز در زمینه شیمی مرمت است که به صورت عملی در آزمایشگاه تدریس می‌شود و دانشجویان ضمن آن با انواع روشهای آزمایشگاهی حفاظت و مرمت و ساختار شیمیایی و واکنشهای شیمیایی انواع آثار (با ساختارهای گوناگون) آشنا می‌شود. به طور کلی کلیه درسهای تخصصی این رشته بر پایه شیمی و فیزیک استوار است. در ذیل خلاصه‌ای از مطالب طرح شده در درسهای تخصصی این رشته بیان می‌شود.

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر:

ادامه تحصیل در این رشته در دوره‌های بعد از کارشناسی، شامل کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) و دکترای تخصصی در داخل کشور، در حال حاضر امکان‌پذیر است. در دوره کارشناسی ارشد دانشجو ۳۴ واحد آموزشی تخصصی را می‌گذراند و در دوره دکترای تخصصی تعداد واحدها بستگی به کشور و دانشگاه محل تحصیل دارد.

تعداد و عناوین واحدهای اصلی و اختصاصی :

مقطع کارشناسی: جمعا ۱۴۹ واحد که از این تعداد، ۲۴ واحد آن درسهای عمومی، ۲۸ واحد درسهای پایه، ۳۹ واحد درسهای اصلی، ۵۱ واحد درسهای تخصصی و ۷ واحد را درسهای اختیاری به خود اختصاص می‌دهند.

درسهای پایه : ۱۴ واحد از درسهای پایه در زمینه شیمی و فیزیک است، شامل شیمی ۱ و ۲ و ۳ و فیزیک ۱ و ۲ که پایه درسهای تخصصی را در مرمت آثار تاریخی- فرهنگی تشکیل می‌دهد. این درسها مکمل درسهای دوره دبیرستان است. درسهای شیمی در ارتباط با شیمی معدنی و آلی و پلیمرهاست. ۹ واحد دیگر از درسهای پایه در زمینه ترسیم فنی، هندسه نقوش و پرسپکتیو است که کار عملی زیادی را می‌طلبد. دانشجویان در این درسها با اصول کلی رسم فنی و پرسپکتیو و نمایش قطعه‌ها به صورت تصویری آشنا می‌شود و چگونگی رسم نقشه‌های مختلف و پرسپکتیوی متفاوت را فرا می‌گیرد. ۴ واحد دیگر از این درسها شامل طراحی و عکاسی است که دانشجویان به صورت عملی روشهای طراحی از اشیاء و نحوه عکاسی و ظهور فیلم و چاپ عکس را فرا می‌گیرد.

درسهای اصلی: ۱۶ واحد از درسهای اصلی در زمینه تاریخ هنر اسلامی ایران و جهان است که دانشجویان ضمن آن با

شیوه‌های مختلف حفاظتی و مرمتی و واکنش‌های مربوط بر روی این گونه آثار می‌باشد و یا در درس آزمایشگاه حفاظت و مرمت ۲، مباحث درس پیرامون انواع نقاشیها و شیوه‌ها و روشهای حفاظت و مرمت آن است. به طور کلی طی ۱۵ واحد درسی فوق دانشجویان با کلیه فرآیندهای شیمیایی حفاظتی و مرمتی انواع ساختارهای آثار تاریخی

کارگاه مرمت آثار ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ : ۱۵ واحد درسی دیگر از دروس تخصصی، مربوط به عنوان درسی طرح تحقیقاتی ۱ و ۲ : درس تخصصی فوق همان‌طور که از نامش پیداست، پیش طرح رساله نهایی پایان تحصیل دانشجویان است. انتخاب موضوع طرح بسته به علاقه دانشجوی می‌تواند یک گونه از آثار تاریخی (مثل: سفال، پارچه، کاغذ، چرم، کاشی و ...) را شامل گردد. در واقع ۴ واحد درسی فوق که به صورت نظری و عملی ارائه می‌شود، دانشجویان را جهت انتخاب موضوع رساله پایان تحصیلی و نحوه پژوهش آن آماده می‌سازد جنسیت آثار (مثلا سفال، کاغذ، پارچه و ...) در یکی از مراکز مرمتی کشور دوره کارآموزی را می‌گذرانند. همچون: کاغذ، پارچه، سفال، شیشه، سنگ، فلز، کاشی، چرم، نقاشی و ... آشنا می‌گردد.

آسیب‌شناسی آثار ۱ و ۲ و ۳ : این دروسها طی سه درس ۱ و ۲ و ۳ در سه نیمسال تحصیلی به صورت نظری ارائه می‌شود. دانشجویان طی گذراندن ۸ واحد این درس با انواع مختلف آسیب‌هایی که به آثار تاریخی - فرهنگی وارد می‌شود، آشنا می‌گردد. از آن جایی که ساختار و مواد تشکیل‌دهنده آثار تاریخی با یکدیگر متفاوت است، لذا دانشجویان باید با نحوه آسیب‌های وارد شده بر آثار که سبب خسارت می‌گردد، آشنایی کافی داشته باشد؛ به طور مثال، نوع آسیب‌هایی که به آثار سفالی یا سنگی وارد می‌گردد با نوع آسیب‌هایی که به آثار کاغذی وارد می‌شود کاملا متفاوت است.

آزمایشگاه حفاظت و مرمت آثار ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ : ۱۵ واحد از دروسهای تخصصی تحت عنوان درسی فوق در طول پنج نیمسال تحصیلی به صورت نظری و عملی به دانشجویان ارائه می‌شود. مباحث هر یک از دروسها به یک نوع جنسیت و یا ساختار آثار مربوط می‌شود؛ برای مثال، در آزمایشگاه حفاظت و مرمت آثار ۱، مباحث درس پیرامون آثار فلزی و تاثیرات آموزش داده می‌شود؛ برای مثال، دانشجویان در درس کارگاه مرمت آثار ۱ کلیه روشها و مهارتهای مرمتی آثار فلزی را بر روی یک شیء فلزی تجربه می‌کند و یا در کارگاه مرمت ۳ روشهای عملی مرمت پارچه و کاغذ را آموزش دیده، تجربه می‌نماید.

فوق است. این دروسها صرفا به صورت عملی ارائه می‌شود و دانشجویان طی آن با روشهای عملی مرمت و بازسازی آثار تاریخی به صورت عملی آشنا می‌گردد. کلیه روشها و مهارتهای مرمتی مطرح، ضمن گذراندن این دروسها به دانشجویان کارآموزی کارگاه مرمت: دانشجویان طی این واحد تخصصی به طور عملی بسته به علاقه خود بر روی یک نوع

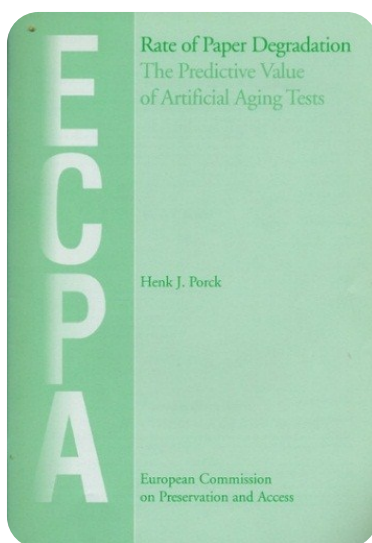
میزان نزول پایداری کاغذ ارزش پیشگویانه‌ی آزمون‌های پیرسازی مصنوعی

نویسند: هنک ج. پرک

بازگردان به فارسی: تینا طینتی / دانشجوی کارشناسی مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز
tinaaatinati@gmail.com

شرایط مطلق را نمی‌دهد. کاربرد معنادار این آزمون‌ها به مشخصات کیفی و اظهارات نسبی در مورد تأثیرات مورد انتظار از عملیات مرمتی و بر نقش انفعالات مختلفی که به زوال کاغذ کمک می‌کنند، محدود شده است.

گزارش حاضر چند توصیه و پیشنهاد سودمند را راجع به روش‌های جایگزین در جواب سوال "کاغذ چگونه به سرعت به زوال می‌رود؟" ارائه می‌کند. همچنین تشکیل نشستی در این باب برای مثال

تحت حمایت «ای سی پی ای^۱» یا «سی ال آی آر^۲» پیشنهاد می‌شود. این چنین نشستی، به پیشرفتی غیر منتظره برای عبور از بن‌بست فعلی که توسط بلا تکلیفی و شک به وجود آمده است و تدبیر مواد مورد بحث برای نزدیک شدن توأم به این مشکل، کمک می‌کند.

*نوشته‌ی حاضر چکیده‌ی گزارشی است با عنوان «Rate of Paper Degradation: The Predictive Value of Artificial Aging Tests» نوشته‌ی «Henk J. Porck» است که توسط موسسه‌ی «European Commission on Preservation and Access» در سال ۲۰۰۰ منتشر شده است.

طی پیرسازی مصنوعی یا تسریع شده، یک ماده در معرض شرایط تشدید شده در یک اتاقک مخصوص قرار گرفته که میکوشد فرآیند پیرسازی طبیعی را سرعت ببخشد. آزمون‌های پیرسازی مصنوعی اغلب به منظور اندازه‌گیری پایداری کاغذ صورت می‌گیرد، یعنی میزان نزول پایداری آن، همچنین تأثیر بلند مدت عملیات مرمتی را پیش‌بینی میکند. در حالی که هنوز سوالات زیادی ارزش واقعی پیش‌گویانه‌ی این آزمایش‌ها را احاطه کرده است. گزارش حاضر، بر مبنای نوشته‌های تخصصی و بحث و گفت‌وگو با متخصصان با هدف ارائه یک شناخت کلی از شرایط موجود احتمالات و محدودیت‌های آنالیزهای پیرسازی مصنوعی است. این گزارش نه تنها برای دانشمندان مرمت که این زمینه درگیر پژوهش هستند، بلکه همچنین برای آن دسته که عهده دار ایجاد و توسعه یک سیاست مرمتی نیز هستند در نظر گرفته شده است.

از دهه‌ی پنجاه انواع بسیار زیادی از روش‌های پیرسازی مصنوعی برای کاغذ گسترش یافته و زمینه‌ی استفاده از این روش‌ها در جریان مرمت مواد کتابخانه‌ای و بایگانی به غایت توسعه یافته است. با این حال، تحقیقات تئوری و عملی به اعتبار آنالیزهای پیرسازی مصنوعی فقط در مقیاس محدودی اجرا شده است. یک ارزیابی از این تحقیق نشان می‌دهد که سوالات اساسی به طور رضایت بخشی حل نشده‌اند و این یافته‌ها در استفاده در یک روش استاندارد به طور کلی قابل قبول منتج نمی‌شود. اختلاف نظرات هنوز مستولی است و اختلافات مشهودی نسبت به شرایطی تحت آن روند پیرسازی مصنوعی باید انجام پذیرد، وجود دارد.

در این گزارش نشان داده شده است که نتایج آزمون‌های پیرسازی مصنوعی در حال حاضر در دسترس اجازه‌ی تصمیم قابل اعتمادی درباره‌ی میزان پایداری کاغذ در

² Council on Library and Information Resources

¹ Energy Conservation And Production Act

مصاحبه با مهندس غلامرضا یزدانی رئیس موزه آذربایجان تبریز / تاریخ مصاحبه: ۱۳۹۳/۰۵/۱۲

رامین طالعی / دانشجوی کارشناسی مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز
 ramin_t_geom@yahoo.com

مدت کم توانسته است جایگاه شایسته‌ای برای خود بیابد. در ایران نیز پا به پای سایر کشورها در چند دهه گذشته اقدامات خوبی انجام شده است. خوشبختانه با بالا رفتن آگاهی عمومی و توجه دولت‌ها برای حفاظت و پاسداشت آثار تاریخی، مخصوصاً در دهه گذشته با یاری جستن از سایر علوم و تکنیک‌ها و نیز ارتباطات گسترده دانشگاه‌ها و پژوهشگران با مراکز مرمتی جهان و تبادل اطلاعات و... امروزه در استفاده حفاظتگران و مرمتگران از متدهای جدید و پیشرفته در امر حفاظت و مرمت می‌باشیم.

لطفاً کمی در مورد وضعیت و امکانات حفاظت و مرمت سازمان میراث فرهنگی استان شرح دهید:

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از آنجایی که اغلب موزه‌ها و آثار تاریخی در اختیار این سازمان می‌باشد بعنوان متولی حفاظت و مرمت آثار تاریخی می‌باشد. سایر موسسه‌ها و سازمان‌ها از جمله کتابخانه مجلس، آستان قدس رضوی، بنیاد

با سلام و عرض خسته نباشید؛

جناب مهندس ممنون میشوم که ابتدا خودتون رو

به خوانندگان ما معرفی کنید؟

ضمن عرض سلام، اینجانب غلامرضا یزدانی هستم کارشناس ارشد حفاظت و مرمت اشیا تاریخی و هنری.

جناب مهندس تعریف شما از مرمت و حفاظت

چیست؟

البته اینجانب همیشه حفاظت را مقدم بر مرمت می‌دانم لذا در بیان جمله هم بهتر است بگوییم دانش حفاظت و مرمت! علاوه بر تعاریف متداول و رایج این عرصه که در تمام منابع به کرات ذکر شده و از تکرار آنها پرهیز می‌شود، باید متذکر شد چون حفاظتگران و مرمتگران عمدتاً با اشیا تاریخی و فرهنگی سروکار دارند بایست خود را به ابزار و تکنیک‌های روز آمد مجهز نمایند تا هرگونه خطا و آزمون را به حداقل برسانند. باید این امر ملکه ذهن شود که آثار تاریخی به مشابه انسان هستند و جان دارند و در مواجهه با هرگونه اقدام حفاظتی و یا مرمتی باید دقت نمود کوچکترین آسیبی به اثر وارد نشود چرا که اغلب خطاها جبران ناپذیر خواهد بود و آثار را به خطر خواهد انداخت. حفاظتگران و مرمتگران بایست سعی کنند با استفاده از تمام علوم و آخرین دست یافته‌های بشری و به خدمت گرفتن تمام امکانات پیشرفته، بیشترین، بهترین و مطمئن‌ترین خدمت را به آثار تاریخی که یادگار گذشتگان و دستاورد تاریخ بشری است ایفا نمایند.

جناب‌عالی وضع فعلی حفاظت و مرمت در ایران را

چگونه ارزیابی می‌کنید؟

حفاظت و مرمت نسبت به سایر علوم در کل جهان از عمر نسبتاً کوتاهی برخوردار است لیکن در این

حفاظت و مرمت علمی آثار تاریخی به رسالت خود ادامه می‌دهد.

این که گفته می‌شود موزه آذربایجان تنها موزهی فعال در زمینه کارگاه‌های مرمت است صحت دارد؟

همانگونه که گفته شد در اغلب مراکز استانی، حفاظت و مرمت بر روی آثار صورت می‌گیرد حال در برخی اوقات بنا به دلایل متعدد که در آن رابطه خارج از صحبت‌های این نشست می‌باشد برخی از مراکز مرمتی بصورت تعطیل و یا نیمه تعطیل در می‌آید. علی‌اِحال نمی‌توان گفت موزه آذربایجان تنها موزه فعال در زمینه کارگاه‌های مرمت اشیا می‌باشد ولی می‌توان گفت یکی از مراکز بسیار فعال می‌باشد تا جایی که طی سه سال گذشته فعال‌ترین مرکز مرمت در کل کشور شناخته شده است.

تعداد نفراتی که در موزه آذربایجان در این زمینه فعالیت دارند چند نفر است و در چه حیطه‌ی کاری فعالیت دارند؟

امکانات و تجهیزات موجود در کارگاه مرمت موزه آذربایجان برحسب نیازمندی اشیا موجود در حد مرمت اشیا فلزی، سفالی، کاغذ، پارچه، شیشه و سنگ می‌باشد. در حال حاضر در کارگاه مرمت موزه دو نفر نیروی ثابت و سه نفر نیروی پاره وقت مشغول به کار می‌باشند.

تعداد پایان‌نامه‌هایی که در موزه ثبت شده است را بیان کنید:

همه ساله تعداد چشمگیری پایان‌نامه در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد بر روی آثار موزه آذربایجان تدوین می‌شود و این تعداد سال به سال در حال رشد است تا جایی که در سال گذشته یعنی سال ۱۳۹۲ بیش از بیست پایان‌نامه بر روی آثار موزه تدوین شد و در سال جاری نیز تعدادی پایان‌نامه در حال تکمیل شدن داریم.

جانبازان و... نیز در ارتباط تنگاتنگ با سازمان میراث فرهنگی بوده و سعی می‌شود با برگزاری نشست‌ها و همایش‌های منظم تبادل اطلاعات صورت پذیرد. سازمان میراث فرهنگی همه ساله در بودجه سالانه، اعتباری را جهت تجهیز موزه‌ها و مراکز مرمتی تخصیص می‌دهد. حتماً برای حفاظت و مرمت آثار تاریخی در اختیار بخش خصوصی نیز همه ساله بودجه‌ای اختصاص می‌یابد. با توجه به مستمر بودن بودجه و نیز پیگیری‌های انجام یافته و همچنین الزام بودن حوزه مرمت تقریباً تمام مراکز استان دارای کارگاه و آزمایشگاه حفاظت و مرمت اشیا تاریخی هستند و با حضور کارشناسان حفاظت و مرمت همه ساله تعداد کثیری اشیا تاریخی حفاظت و مرمت می‌شوند.

لطفاً راجع به تحصیلات و تحقیقاتی که در گذشته انجام داده‌اید و تحقیقاتی که اکنون در دست دارید توضیحاتی ارائه نمایید:

اینجانب در طول نزدیک به ۱۵ سالی که در سازمان میراث فرهنگی حضور دارم و تحصیلات تکمیلی که در رابطه با حفاظت و مرمت اشیا تاریخی داشته‌ام در حوزه‌های نقاشی دیواری (بالاخص نقاشی تمپرا)، چوب، کاغذ، کاشی و... تحقیقاتی انجام داده‌یم.

نگرش کلی شما نسبت به موزه و فعالیت‌های آن چیست؟

خوشبختانه موزه آذربایجان با عنایت به قدمت بیش از ۵۰ سال و ایجاد آن براساس استانداردهای زمان خود از ابتدا سعی داشته با آثار بصورت علمی برخورد شود. لذا در کنار معرفی آثار، تحقیقات پیرامون آنها، مطالعات کتابخانه‌ای و علمی در رابطه با آثار و... همیشه پیشرو بوده است. در حال حاضر موزه با دارا بودن کادر مجرب، تجهیز به امکانات نسبتاً مناسب و ایجاد زمینه تحقیق و مطالعه بیش از پیش در مطالعه و بررسی و نیز

سخن آخر:

در نهایت آرزوی موفقیت برای شما دانشجویان عزیز که در این راستا فعالیت می‌کنید را از ایزد یکتا دارم و همچنین موفقیت روز افزون شما را در این عرصه علمی و فرهنگی را طلب می‌نمایم.

در پایان از اینکه وقت گرانبه‌ای خود را در اختیارم گذاشتید تا با شما مصاحبه کنم خیلی متشکرم. امیدوارم موفق و مسرور باشید. همچنین امید است این گفتگو گامی در معرفی حفاظت و مرمت اشیای تاریخی باشد.

به نظر شما میراث باستانی ما در دنیا چه جایگاهی دارد؟

البته نه به گفته اینجانب که به اذعان جهانیان، ایران جزو ده کشور برتر دارنده آثار تاریخی می‌باشد. امروزه در اغلب موزه‌های شاخص دنیا قسمتی به نمایش آثار تاریخی ایران اختصاص یافته است. البته این امر چندان موردی دور از ذهن نیست. ایران با بیش از هفت هزار سال پیشینه مستمر تاریخ و هنر و موقعیت خاص آن در روی کره‌ی زمین و شکل‌گیری امپراطوری‌های قوی در هزاره‌ی اول پیش از میلاد و در قرون پس از آن تأثیر بسزایی در شکل‌گیری انواع هنرهای صناعی و نیز پیشرفته بودن این خطه بوده است که نمونه آنرا در تکرر آثار تاریخی موجود می‌توان دید.

جنابعالی وضعیت موزه‌های کشور و علی‌الخصوص موزه آذربایجان را چگونه می‌بینید؟

امروزه موزه‌های کشور خوشبختانه با تثبیت جایگاه خود در اذعان عمومی و نیز استقبال بیش از پیش هموطنان از بازدید آثار تاریخی، همچنین مطالبه عمومی و حمایت‌های دولتی و سرمایه‌گذاری در این حوزه، رویکرد موزه‌ها به سوی برخورد علمی و کارشناسی با آثار می‌باشد و اغلب در راستای تخصصی شدن پیش می‌روند که موزه آذربایجان هم از همین موزه‌ها به شمار می‌رود.

موزه آذربایجان اکنون بین موزه‌های کشور در چه جایگاهی قرار گرفته است؟

موزه‌ی آذربایجان نیز با دارا بودن کتابخانه‌ی تخصصی، کارگاه مرمت، مرکز پژوهش و... یکی از موزه‌های سرآمد کشور در مسیر آموزش و پژوهش و تحقیق می‌باشد که نمونه آن رو به رشد بودن تعداد پایان‌نامه‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد، چاپ مقالات و... می‌باشد.

معرفی منابع اینترنتی حوزه مرمت و میراث فرهنگی

بهروز جلوداریان بیدگلی / دانشجوی کارشناسی مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

shahin_2036@yahoo.com

مؤسسه‌ی مرمت گیتی (GCI): کتابخانه آنلاین این مؤسسه دارای بیش از ۱۳۳ هزار از مکتوبات مربوط به حفاظت و مرمت آثار تاریخی است که هر ساه ماه یک بار بروز می‌شود! با جستجو در این سایت می‌توانید از کتاب‌های دیجیتال آن بهره برده و صدها کتابی که توسط این مؤسسه به صورت پیدی‌اف ارائه می‌گردد را به صورت رایگان دریافت نمایید. گزارش فعالیت‌ها، پروژه‌های و... این مؤسسه را از این طریق به صورت بروز دنبال کنید!

<http://www.getty.edu/conservation>

اتحادیه‌ی موزه‌های آمریکا (AAM): این اتحادیه هم اکنون حمایت کننده و هدایت کننده‌ی بیش از ۲۱ هزار موزه است. از سایت این اتحادیه می‌توان برنامه‌های این اتحادیه که در راستای پیشرفت و بهبود عملکرد موزه‌هاست بواسطه نسخه‌های الکترونیک خبرنامه و دوماهنامه آن انتشار میابد را دریافت نمود که می‌بایست برای دریافت آن به عضویت سایت در آمد.

<http://www.aam-us.org>

مؤسسه‌ی مرمت آثار تاریخی و هنری آمریکا (AIC): این مؤسسه که در جهت بهبود استانداردهای مرمتی فعالیت خود را از سال ۱۹۷۲ آغاز کرده اکنون بیش از ۳۵۰۰ عضو را در سراسر جهان دارا است. سایت حاضر در جهت منعکس کردن فعالیت‌ها، اهداف و پروژه‌های مؤسسه راه اندازی شده که می‌توان همایش‌ها و دیگر فعالیت‌های این مؤسسه را از آن دنبال کرد.

<http://www.conservation-us.org>

تحقیقاتی و پژوهشی:

دانشنامه‌ی آنلاین مواد هنری و مرمتی (CAMEO): سایتی در جهت همگرایی و انتشار اطلاعات و اصلاحات فنی مواد، روش‌ها و تکنیک‌های مورد استفاده در مرمت راه‌اندازی شده است. در این دانشنامه‌ی آنلاین اطلاعات بیش از ۱۰ هزار ماده‌ی مختلف تاریخی و معاصر مورد استفاده در کارهای مرمتی، تزئینات معماری و

گسترش روز افزون اینترنت در جوامع کمک بسیاری به پژوهشگران کرده است که بهتر و سریع‌تر به یافته‌های روز دنیا دسترسی داشته باشند و همین غول هفت‌سر بی‌شاخ و دم-اینترنت-دستیاری مفید و کاردارن برای پژوهشگران می‌تواند باشد! اگرچه در حال حاضر نمی‌توان به طور قطع اولین منبع پژوهشی را منابع اینترنتی معرفی کرد و هنوز اولویت پژوهشی با منابع کتابخانه‌ای است ولی نمی‌توان به راحتی از کنار آن گذشت-اگرچه برای برخی از محققان هنوز کفر محض باشد!- از این رو شناخت بهتر این دستیار مفید و شناخت منابع و سایت‌های قابل اعتماد حوزه‌ی مرمت بسیار حائز اهمیت خواهد بود.

با وجود عمر کمی که اینترنت نسبت به دیگر راه‌های ارتباطی دارا است روز به روز رشد و گسترش و نفوذ آن گریزناپذیر است. سازمان‌ها، مؤسسات، دانشگاه‌ها، مطبوعات و... هم از این قائله مستثنا نبوده و حتی گاهی پیش‌تاز نیز بوده‌اند. در همین راستا معدود سایت‌های فارسی زبان هستند که در حوزه مرمت فعالیت روزانه داشته و همیشه بروز باشند و غالباً سایت‌های این حوزه جنبه‌ی تزئینی دارند!

این نوشته به معرفی قسمی از منابع اینترنتی مفید و قابل اعتماد حوزه‌ی مرمت برای آن دسته از دانشجویانی که در ابتدای راه پژوهش قرار دارند پرداخته می‌شود. به اختصار به سایت‌هایی چون سازمان‌های مرمتی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، نشریات الکترونیک، بانک‌های اطلاعاتی آنلاین و مراکز استاندارد پرداخته خواهد شد.

سازمان‌های مرمتی:

مرکز بین‌المللی مطالعه، حفظ و مرمت آثار فرهنگی "ایکروم" (ICCROM): ایکروم که یکی از بزرگترین مراکز مرمتی را داراست حال با منعکس کردن فعالیت‌ها، اهداف و پروژه‌های خود در وبسایت خود در پی عمومی شدن فرهنگ حفاظت است!

<http://www.iccrom.org>

آسان به صورت عمومی و رایگان از طریق وبسایت این مجله انتشار میابد. این مجله آنلاین فعالیت خود را از سال ۲۰۰۷ شروع کرده است و تاکنون ۲۵ شماره از این مجله انتشار یافته است.

<http://www.e-conservationonline.com>

خبرنامه‌ی گتی (The GCI Newsletter): گتی یک مؤسسه همه فن حریف! از طریق آدرس زیر خبرنامه آنلاین و بروز این مؤسسه از سال ۱۹۹۱ تاکنون آن را به صورت رایگان دریافت نمایید!

http://www.getty.edu/conservation/publications_resources/newsletters

ژورنال مؤسسه مرمت آمریکا (JAIC): این مؤسسه با دارا بودن بیش از ۳ هزار عضو متخصص مرمتی در سراسر جهان بزرگترین سازمان عضویتی مرمتی در آمریکا می‌باشد. جلد ۱۶ تا ۴۴ این ژورنال که از سال ۱۹۷۷ تا ۲۰۰۵ انتشار یافته را می‌توانید به صورت رایگان در وبسایت این ژورنال مشاهده کنید.

<http://www.cool.conservation-us.org/jaic>

ژورنال ویکتوریا اند آلبرت (V&A)

Conservation Journal Online): این ژورنال چنان که نامش پیداست متعلق به موزه‌ی ویکتوریا اند آلبرت لندن می‌باشد و از سال ۱۹۹۱ تاکنون ۶۱ شماره از آن منتشر شده است. مطالب بسیار مفید این ژورنال آنلاین را می‌توانید به صورت رایگان مشاهده کنید!

<http://www.vam.ac.uk/content/journals/conservation-journal/>

ژورنال مرمت و مطالعات موزه ای (JCMC): تاکنون ۱۳ شماره از این ژورنال آنلاین منتشر شده است.

باستانشناسی گنجانده شده است. همچنین می‌توان در این سایت اطلاعات مفید از انواع رنگدانه‌ها و رنگ‌ها پیدا کرد. در قسمت دیگر این سایت نیز اطلاعات بیش از ۲۰۰ موسسه‌ی مرمتی موجود است. تمام این اطلاعات در محیط کاربری ساده، روان و کارآمد که علاوه بر آن قسمت جست-وجو نیز برای اطلاعات آن در نظر گرفته شده است!

<http://cameo.mfa.org>

مرمت آنلاین (CoOL): پایگاهی برای عموم کسانی که در کارهای مرمتی در سراسر جهان مشارکت می‌کنند. در کتابخانه‌ی آنلاین این سایت می‌توانید براساس نویسنده نیز کتاب مورد نظر خود را بیابید و آن را به صورت رایگان دریافت نمایید! همچنین از طریق این سایت می‌توانید به دیگرهای سایت‌های مورد حمایت این موسسه دسترسی داشته باشید. این پایگاه توسط موسسه مرمت آمریکا پشتیبانی و حمایت می‌شود.

<http://cool.conservation-us.org>

گروه کاربران پرتوهای رامان و مادون قرمز (IRUG): انجمنی در راستای تشویق برای اشتراک‌گذاری مرجع مقایسه‌ای داده‌های طیفی با کیفیت بالا است. در این پایگاه با توجه به تعداد بالایی از این داده‌ها می‌توان مواد مختلف چون رزین‌ها، روغن‌ها، چربی‌ها، رنگدانه‌ها، رنگ‌ها، صمغ‌ها را شناسایی نمود.

<http://www.irug.org>

رنگدانه‌ها در گذر زمان (Pigments through the Ages): همان طور که از نام این سایت پیدا است، سایتی است که به تاریخچه انواع رنگدانه‌ها می‌پردازد و اطلاعاتی فنی از کوچکترین و پیش‌پا افتاده‌ترین تعاریف تا تاریخچه و اطلاعات شیمیایی را ارائه می‌دهد! محیط این سایت کاملاً ساده و روان است و کاربر را با دسته‌بندی‌های دقیق به طرف مطلب مورد نظر هدایت می‌کند.

<http://www.webexhibits.org/pigments>

مجلات و مطبوعات آنلاین:

مجله‌ی ای-کانسرویشن (e-Conservation)

(Magazine): مجله‌ای حرفه‌ای که با سیاست دسترسی

نگارنده بر خود لازم می‌داند از جناب آقای مهدی رازانی که با در اختیار گذاشتن قسمی از این منابع مرا یاری رساندند کمال تشکر را داشته باشم.

همچنین از دوست گرامی امیر ثناجو نیز بخاطر بازخوانی نوشته‌ی حاضر صمیمانه سپاس گزارم.

مطالب این ژورنال از دو طریق صفحات متنی اینترنتی و فایل پی دی اف در اختیار عموم قرار دارد.

<http://www.icms-journal.com>

روزنامه‌ی دی آرت (The Art Newspaper):

اخبار روز حوزه مرمت را می‌توانید از بخش مرمت این وبسایت دنبال کنید!

<http://www.theartnewspaper.com/conservation>

با عضویت در این سایت‌ها می‌توانید به دنیایی از مجلات، کتاب‌ها در حوزه‌های مختلف دسترسی داشته باشید:

<http://www.jstor.org>

<http://www.maneyonline.com>

<http://www.researchgate.net>

سازمان‌های استاندارد:

مؤسسه استاندارد های ملی آمریکا (ANSI):

<http://www.ansi.org>

انجمن آزمون و مواد آمریکا (ASTM):

<http://www.astm.org>

سازمان ملی استانداردهای اطلاعات (NISO):

<http://www.niso.org>

و در آخر:

اگر جیبی پر پول دارید! از طریق این سایت می‌توانید کتاب‌های مرمتی روز را به صورت آنلاین خریداری کنید:

<http://astore.amazon.com/e-conservationline-20>

و اگر به دنبال یک تقویم مرمتی آنلاین کامل می‌گردید به این سایت مراجعه کنید:

<http://conservationevents.com>

سایت‌ها و منابع اینترنتی در این حوزه گسترده‌تر از منابعی است که در این نوشته مشاهده نمودید! به دلیل محدودیت فقط به بخشی از آن‌ها به اختصار پرداخته شد!

لیست پایان‌نامه‌های کارشناسی مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

همانگونه که در حال حاضر در کشور ما پایگاه مستقلی وجود ندارد که پایان‌نامه‌های دانشجویان در مقاطع مختلف ثبت شود سعی بر آن شده که تمام لیست پایان‌نامه‌های کارشناسی رشته مرمت آثار تاریخی دانشگاه هنر اسلامی تبریز که دفاعیه‌ی خود را سپری کرده‌اند را در یک جا جمع کرده و به شما دوستان دانشجوی مرمت معرفی گردد تا با فعالیت‌های دانشجویان در حوزه حفاظت و مرمت آشنایی پیدا کنید. البته لازم به ذکر است سایت سوشیانیت هم تلاشی در این زمینه داشته ولی تمام پایان‌نامه‌ها در این سایت به ثبت نرسیده است.

نام و نام خانوادگی	استاد راهنمای اول	استاد راهنمای دوم	عنوان پروژه	تاریخ تصویب	تاریخ دفاع
۱ داریوش کوشکی	مهدی رازانی	-----	حفاظت و مرمت حوضخانه صدقیانی تبریز	۹۰/۱۲/۱۴	۹۱/۶/۲۱
۲ علی‌اصغر خداوندلو	علی نعمتی بابای‌لو	محسن محمدی	حفظ و مرمت یک نمونه زیارت‌نامه کاغذی با تکیه‌گاه چوبی متعلق به کتابخانه مرکزی تبریز	۹۰/۱۲/۱۴	۹۱/۳/۳۱
۳ حمیدرضا ایرانی	مهدی رازانی	-----	حفاظت و مرمت کتیبه‌ی بسم‌الله موزه‌ی آذربایجان تبریز	۹۰/۱۲/۱۴	۹۲/۶/۱۲
۴ دانیال هرنندی	محسن چاره‌ساز	محسن محمدی	آسیب‌شناسی، حفاظت و مرمت جلد لاک‌ی کتاب دیوان نصرت در موزه آذربایجان	۹۰/۱۲/۱۴	۹۱/۶/۲۱
۵ محبوب عبدالعلی زاده	علی نعمتی بابای‌لو	محسن محمدی	حفظ و مرمت یک نمونه عقدنامه‌ی متعلق به مجموعه‌ی شخصی و یک نمونه زیارت نامه کاغذی با تکیه‌گاه مقوایی متعلق به سید حمزه تبریز	۹۰/۱۲/۱۴	۹۱/۶/۲۱
۶ حسین فراهانی	علی نعمتی بابای‌لو	محسن محمدی	فن‌شناسی، آسیب‌شناسی و مرمت یک نمونه سند و یک نمونه کتاب خطی متعلق به کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی	۹۰/۱۲/۲۱	۹۱/۲/۹
۷ حسن غفاری‌نیک	محسن چاره‌ساز	-----	مطالعه‌ی تکنیکی و حفاظت و مرمت خنجر دو فلزی توقیفی از مشکین شهر متعلق به موزه‌ی آذربایجان	۹۰/۱۲/۲۱	۹۱/۱۲/۱۰
۸ هادی زندکریمی	مسعود باقرزاده کثیری	علی نعمتی بابای‌لو	مطالعه تاریخی-تطبیقی، فن‌شناسی و آسیب‌شناسی دو نمونه نقشه قدیمی و ارائه طرح مرمتی	۹۱/۲/۱۰	۹۱/۶/۲۱
۹ مصطفی کریمی‌فرد	مهدی رازانی	سعید مهریار	آشکارسازی و مرمت نقاشی در ازاره بنای فوقانی حوضخانه ضلع جنوبی خانه صدقیانی تبریز	۹۱/۲/۱۰	۹۱/۱۲/۱۰
۱۰ امیر ثناجو	مهدی رازانی	محمد امینیان	مرمت ترئینات کاشی هفت رنگ ایوان غربی مجموعه‌ی سید حمزه‌ی تبریز	۹۱/۲/۱۰	۹۱/۶/۲۱
۱۱ رضا نوری	محسن چاره‌ساز	یزدانی	حفاظت و مرمت سفال قرمز مکشوفه از منطقه خداآفرین	۹۱/۲/۱۰	۹۱/۱۲/۱۰

۹۱/۶/۲۳	۹۱/۲/۱۰	مطالعه، حفظ و مرمت بخشی از کاشی‌های معرق داخلی مسجد کبود تبریز	محمد امینیان	محسن چاره‌ساز	احسان الهی‌میاوق	۱۲
۹۱/۱۲/۹	۹۱/۲/۱۰	جایجایی، مرمت و محافظت شومینه‌ی دیواری خانه‌ای قاجاری در محله‌ی مارالان تبریز	سعید مهریار	محسن چاره‌ساز	روح‌اله محسن محمدی	۱۳
۹۱/۶/۲۱	۹۱/۲/۱۰	مطالعه و حفاظت شمشیرهای برنزی با بقایای دسته‌ی چوبی مکشوفه از مشکین شهر	محسن محمدی	محسن چاره‌ساز	علی رسالت	۱۴
۹۲/۶/۱۲	۹۱/۲/۱۰	مطالعه ساختاری، استحکام بخشی و حفاظت کاشی‌های معرق برجسته گوشه شمالی غربی مسجد کبود تبریز	محمد امینیان	محسن چاره‌ساز	مسعود قادری	۱۵
۹۱/۱۲/۱۰	۹۱/۲/۱۰	حفظ و مرمت سه نمونه از ظروف مرمری یافت شده در کاوش‌های باستان‌شناسی حوزه تمدنی هلیل رود (جیرفت)	-----	مهدی رازانی	رامین محسن محمدی	۱۶
۹۱/۱۲/۹	۹۱/۲/۱۰	حفاظت و مرمت سه نمونه فرمان قاجاری متعلق به موزه‌ی ملی ملک با سه شیوه‌ی مختلف	-----	محسن محمدی	امیر حسین مصدق	۱۷
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۲/۲	حفاظت و مرمت از ازاره‌ی سنگی ساختمان چرمسازی تبریز	مهدی نارنگی	مهدی رازانی	سحر احمدخان‌بیگی	۱۸
۹۲/۶/۱۳	۹۲/۲/۲	مطالعه فنی، آسیب‌شناسی و مرمت میز خاتم واقع در موزه قاجار تبریز	مریم احمدی	محسن محمدی	محمد معین دلداری	۱۹
۹۲/۶/۱۴	۹۲/۲/۲	مطالعه فنی، حفاظت و مرمت بخشی از کاشی‌کاری قاجاری سر در حمام حاجی رشت	فیروز ولی‌پور	محسن چاره‌ساز	آرمان رزم	۲۰
۹۲/۶/۱۳	۹۲/۲/۲	مطالعه فن‌شناسی و حفاظت یک نمونه کاسه برنجی مرصع شده سلجوقی در موزه آذربایجان تبریز	-----	محسن چاره‌ساز	تقی دوامی	۲۱
۹۲/۶/۱۴	۹۲/۲/۲	مطالعه، حفظ و مرمت کاشی‌های مناره‌ی سر در مسجد فیلسوف‌الدوله تهران	-----	محسن چاره‌ساز	محبوبه گلوی	۲۲
۹۲/۶/۱۴	۹۲/۲/۹	مطالعه و حفاظت سر نیزه مفرغی به همراه بخشی از دسته چوبی مکشوفه از منطقه مشکین شهر در موزه آذربایجان تبریز	محسن چاره‌ساز	محسن محمدی	بهروز قجر	۲۳
۹۲/۶/۱۳	۹۲/۲/۳۰	حفاظت و مرمت سه نمونه سفالینه لعاب‌دار منقوش مربوط به قرون سوم و چهارم هجری از نیشابور واقع در موزه ارومیه	-----	مهدی رازانی	بیستون علیزاده	۲۴
۹۲/۶/۱۲	۹۲/۲/۹	بررسی و مطالعه محراب گچ‌بری مسجد علی نوش آباد شهرستان آران و بیدگل و مرمت بخشی از آن	محسن چاره‌ساز	علی نعمتی بابایی	محسن یونسوی	۲۵

۹۲/۶/۱۲	۹۲/۲/۹	حفظ و مرمت یک جلد کتاب چاپ سربی از مجموعه مآثرالأمراء متعلق به کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی	علی اصغر ثابت جازاری	علی نعمتی بابای لو	مهدی قربانی	۲۶
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۲/۳۰	مطالعه فنی، آسیب شناسی و مرمت بخشی از کاشیکاری سردر ورودی بنای مقبره شیخ شهاب الدین اهری در شهرستان اهر استان آذربایجان شرقی	-----	محسن چاره ساز	حسین غلامی	۲۷
۹۲/۶/۱۲	۹۲/۲/۳۰	مطالعه ساختار فلزی و مرمت ظرف برنزی مربوط به هزاره اول مکشوفه از حومه نقده مربوط به هزاره اول در موزه آذربایجان تبریز	-----	محسن چاره ساز	سهیلا پذیرابروجنی	۲۸
۹۲/۷/۱۱	۹۲/۲/۳۰	حفظ و مرمت یک قطعه کاغذی با خط نستعلیق بر روی تکیه گاه مقوایی متعلق به یک مجموعه شخصی در آران و بیدگل	-----	علی نعمتی بابای لو	جاوید سلطانی	۲۹
۹۱/۱۲/۹	۹۱/۲/۱۰	فن شناسی، آسیب شناسی و حفاظت و مرمت دو نمونه ظروف کلریتی متعلق به موزه جیرفت	-----	مهدی رازانی	حکیمه افشاری نژاد	۳۰
۹۱/۶/۲۱	۹۱/۲/۱۰	حفاظت و مرمت سنگ قبر مرمری موزه سنگ آذربایجان	-----	مهدی رازانی	زهره ناصر بخت	۳۱
۹۲/۶/۱۲	۹۱/۸/۱۷	حفظ و مرمت یک جلد کتاب چاپ سنگی و سه جزوه خطی متعلق به مجموعه شخصی	محسن محمدی	علی نعمتی بابای لو	رعنا بهره مندی	۳۲
۹۲/۶/۳۰	۹۱/۸/۱۷	حفظ و مرمت یک جلد کتاب خطی با موضوع علوم غریبه متعلق به مجموعه شخصی	محسن محمدی	علی نعمتی بابای لو	مریم تقی پور	۳۳
۹۲/۶/۱۳	۹۱/۸/۱۷	فن شناسی، حفظ و مرمت یک تابلو خوشنویسی نادعلی بر روی تکیه گاه مقوایی متعلق به موزه محرم تبریز	علی نعمتی بابای لو	محسن محمدی	منیره مرادی	۳۴
۹۲/۶/۱۲	۹۱/۸/۱۷	حفظ و مرمت یک نقشه جغرافیایی مربوط به قرن ۱۸ میلادی متعلق به موزه ملک	-----	علی نعمتی بابای لو	احسانه بلباسی	۳۵
۹۲/۶/۱۳	۹۱/۸/۱۷	حفظ و مرمت کتاب الدعا متعلق به گنجینه موزه و کتابخانه ملی ملک تهران	-----	فریبا مجیدی	فرانک ایمان نژاد	۳۶
۹۲/۶/۱۳	۹۱/۸/۱۷	حفظ و مرمت یک نمونه زیارتنامه کاغذی (با تکیه گاه چوبی) حضرت صاحب الامر (ع) متعلق به کتابخانه مرکزی تبریز	علی نعمتی بابای لو	محسن محمدی	رویا چقامیرزایی	۳۷
۹۱/۱۲/۹	۹۱/۸/۲۴	حفاظت و مرمت پیشانی بند مفرغی موزه آذربایجان تبریز	-----	مریم احمدی	مهدی میرزایی	۳۸

۹۲/۶/۱۴	۹۱/۸/۲۴	فن‌شناسی، آسیب‌شناسی و مرمت ۵ نمونه نقشه متعلق به موزه ملی ملک	-----	محسن محمدی	هدیه طاهرآموز	۳۹
۹۲/۶/۱۳	۹۱/۸/۲۴	مطالعه و حفاظت یک نمونه نقاشی دیواری رنگ روغن دوره‌ی صفویه در کلیسای بیت-الحم اصفهان	ياسر حمزوی	محسن چاره‌ساز	مرجان بهزادی	۴۰
۹۲/۶/۱۳	۹۱/۸/۲۴	حفظ و مرمت ترئینات گچ بری شومینه‌ی متعلق به خانه صدقیانی در تبریز	سعید مهریار	محسن چاره‌ساز	کتایون کولیوند	۴۱
۹۲/۶/۱۲	۹۱/۸/۲۴	حفاظت و مرمت یک نمونه پارچه‌ی رومیزی متعلق به مجموعه خسروآباد سنندج منسوب به دوره قاجار	-----	محسن محمدی	شقایق مهاجری	۴۲
۹۲/۶/۱۴	۹۲/۲/۲	مطالعه تاریخی، حفظ و مرمت یک ظرف سفال خاکستری داغدار مکشوفه از منطقه خداآفرین در موزه آذربایجان	محسن چاره‌ساز	وحید عسگرپور	علیرضا جعفری	۴۳
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۲/۲	مطالعه فنی، آسیب‌شناسی و حفظ و مرمت قاب آینه‌ی خاتم‌کاری شده متعلق به دوره قاجار	محسن چاره‌ساز	فربیا مجیدی	علیرضا امیری	۴۴
۹۳/۱/۲۰	۹۲/۷/۱۷	حفاظت و مرمت یک جلد کتاب با جلد لاکی متعلق به دوره‌ی قاجار از کتابخانه مرکزی تبریز	علی نعمتی بابای لو	فربیا مجیدی	محثه‌السادات خادم الحسینی	۴۵
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۸/۱۵	حفاظت و مرمت یک کاناپه سبک انگلیسی به کاخ موزه ملت واقع در موزه سعدآباد	---	محسن محمدی	بهرروز دامرودی	۴۶
۹۲/۱۲/۱۳	۹۱/۸/۲۴	مطالعه، فن‌شناسی و آسیب‌شناسی یک پایه‌ی شمعدان برنجی دوره‌ی سلجوقی متعلق به موزه آذربایجان	---	محسن چاره‌ساز	نگار قربانی	۴۷
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۸/۱۵	حفاظت و مرمت دو نمونه سند قاجاری متعلق به مجموعه شخصی	---	فربیا مجیدی	فاطمه شعبانی	۴۸
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۸/۱۵	فن‌شناسی و آسیب‌شناسی یک نمونه قرآن طوماری کاغذی متعلق به مسجد حاج رحیم تبریز و مرمت بخشی از آن	مریم احمدی	محسن محمدی	لیلا زارعی	۴۹
۹۲/۱۲/۱۳	۹۲/۸/۲۸	حفاظت و مرمت بخشی از کاشیکاری قاجاری سردر داخلی خانه‌ی ناصرالدیم میرزای تهران	فریبرز ولی‌پور	محسن چاره‌ساز	علی آشتیانی	۵۰

Restoration and Culture Heritage

Periodical Academic Magazine - Issue 1, Autumn 2014

نام اثر: سبوی بزرگ

محل نگهداری: موزه آذربایجان تبریز

وزن: ۳۵۲۶ گرم

ارتفاع: ۲۷۰ میلیمتر

قطر: ۲۸۵ میلیمتر

ضخامت: ۸ میلیمتر

رنگ: خاکستری

کاربری: آئینی، مذهبی/ تدفین

محل و تاریخ کشف: خدافرین ۱۳۸۶/۱۰/۱۱

قدمت: عصر آهن

کاوش: باستان شناسی

بدنه:

دارای خطوط زیگزاگی عمودی و لوزی های متصل به هم داغدار و دایره های کوچک سفید رنگ ۶ ردیف روی شانه و شکم ظرف

شرح شکل:

شکم برآمده با ۳ پایه حلقه ای شکل لبه به خارج برگشته دهانه تنگ و یک صفحه مستطیلی کوچک توسط ۳ پایه روی شانه ظرف قرار گرفته است.

اقدامات مرمتی:

هرگونه عملیات پاکسازی در محل سایت کشف شده صورت گرفته و هیچگونه اقدامات آزمایشات مرمتی در موزه آذربایجان صورت نگرفته است.

اثر الان به شماره ثبت ۹۴۳۶ در موزه آذربایجان بخش آثار تاریخی قبل از اسلام در ویتترین موزه برای عموم به نمایش گذاشته شده است.

این اثر جزو شاخص ترین آثار سفالی خداآفرین می باشد که از این منطقه کشف گردیده است.